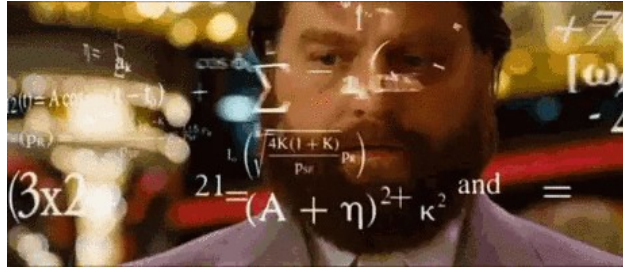

Substitució pronominal

La presentació definitiva

Què és un pronom?

- Els pronoms són els elements gramaticals que permeten substituir un element enunciat en un text.
- N'hi ha de dues classes:
 - Pronoms personals forts: *jo, tu, nosaltres...*
 - Pronoms personals febles: *em, et, us...*

Substitueixen... què?

- Els pronoms substitueixen els **complements** d'una oració. Els complements són elements que en completen un altre i en depenen.
- Hi ha complements del **nom**, de l'**adjectiu** i del **verb**.

El noi **del costat** ha perdut **el tren**.

complement del nom

complement del verb

Els pronoms febles

- S'anomenen així perquè l'accent recau sobre el verb que acompanyen.
- Prenen **formes diferents** segons la seva col·locació (davant o darrere) i segons si el verb comença per consonant o vocal/h (o acabi en consonant o diftong acabat en **-u**).

El professor (CD)

Mira'l

Escolteu-lo

Davant del verb

Formes reforçades	Formes elidides (començat per vocal o h-)
<i>em</i>	<i>m'</i>
<i>ens</i>	-
<i>et</i>	<i>t'</i>
<i>us</i>	-
<i>el</i>	<i>l'</i>
<i>els</i>	-
<i>la</i>	<i>l'</i>
<i>les</i>	-
<i>li</i>	-
<i>ho</i>	-
<i>en</i>	<i>n'</i>
<i>hi</i>	-
<i>es/se</i>	<i>s'</i>

Darrere del verb

Formes plenes	Formes reduïdes (acabat en vocal, excepte diftong acabat en -u)
<i>-me</i>	<i>'m</i>
<i>-nos</i>	<i>'ns</i>
<i>-te</i>	<i>'t</i>
<i>-vos</i>	<i>-us</i>
<i>-lo</i>	<i>'l</i>
<i>-los</i>	<i>'ls</i>
<i>-la</i>	-
<i>-les</i>	-
<i>-li</i>	-
<i>-ho</i>	-
<i>-ne</i>	<i>'n</i>
<i>-hi</i>	-
<i>-se</i>	<i>'s</i>

I... quan els faig servir?

Com s'escull la forma del pronom?

Davant del verb

1.

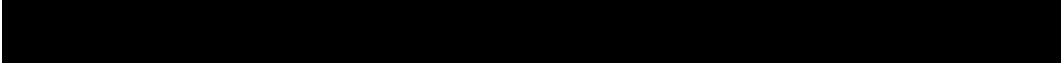
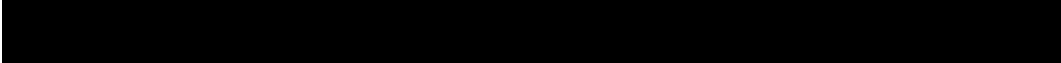
- Davant del verb utilitzem les formes **reforçades**.
- Només si el verb comença per vocal o h utilitzarem la forma **elidida** del pronom (si en té)

	1 p. sg.	1 p. pl.
V (V_)	m'espanto	ens espantem

Darrere del verb

2.

- Darrere del verb utilitzem les formes **plenes**.
- S'uneixen al verb amb un guionet, llevat que el verb acabi en vocal (no amb un diftong acabat en **-u**), en què utilitzarem les formes **reduïdes** i les separarem amb un apòstrof (excepte el pronom **-us**.)

	1 p. sg.	3 p. sg. (fem.)
		
V (_dif.u)	feu-me cas	feu-la callar
		

Davant... o darrere?

- **Darrere:** si el verb és un infinitiu, un gerundi o un imperatiu.
 - *Dir-li, dient-li, digueu-li. Portar-me, portant-te, porta'm.*
- **Davant:** la resta dels temps verbals.
 - *Li dic, li hauria dit, em porta, m'hauria portat.*
- **Pot anar davant o darrere:** amb les perífrasis verbals (verb auxiliar + INF/GER) i el passat perifràstic.
 - *Hauríem de dir-li = Li hauríem de dir. L'estic llegint = estic llegint-la. Vaig mirar-lo = El vaig mirar.*

- Preferiblement, la forma reforçada del pronom feble *es* passa a ser *se* davant d'un verb començat per [s] (*s*, *ce/ci*).
 - *Es diuen* cf. *Se citen*.

Els pronoms i les seves funcions

“Tot forat té el seu pedaç”

Complement directe (CD)

1.

- El complement propi dels verbs transitius, es tracta de l'ens sobre el qual recau directament l'acció que expressa el verb.

	1p	2p	3p			indeterminat	neutre
			Reflexiu o recíproc	Determinant			
				Masc.	Fem.		
Singular	<i>em</i>	<i>et</i>	<i>es</i>	<i>el</i>	<i>la</i>	<i>en</i>	<i>ho</i>
Plural	<i>ens</i>	<i>us</i>	<i>es</i>	<i>els</i>	<i>les</i>		

Complement directe (CD)

	1p	2p	3p			indeterminat	neutre
			Reflexiu o recíproc	Determinant			
				Masc.	Fem.		
Singular	<i>em</i>	<i>et</i>	<i>es</i>	<i>el</i>	<i>la</i>	<i>en</i>	<i>ho</i>
Plural	<i>ens</i>	<i>us</i>	<i>es</i>	<i>els</i>	<i>les</i>		

- Els pronoms **el**, **la**, **els** i **les** substitueixen un complement directe determinat: introduït per un **article definit** (*el, la, l', els, les*), un **adjectiu demostratiu** (*aquest, aquell*) o un **adjectiu possessiu** (*meu, teu, seu*).

Complement directe (CD)

	1p	2p	3p			indeterminat	neutre
			Reflexiu o recíproc	Determinant			
				Masc.	Fem.		
Singular	<i>em</i>	<i>et</i>	<i>es</i>	<i>el</i>	<i>la</i>	<i>en</i>	<i>ho</i>
Plural	<i>ens</i>	<i>us</i>	<i>es</i>	<i>els</i>	<i>les</i>		

- El pronom **en** substitueix un complement directe **indeterminat**: introduït per un numeral (*dos, tres*), un indefinit (*algun, un, una*) o un quantitatiu (*gaire, poc*). També en un complement **sense article**.
- El pronom **ho** té un valor neutre i substitueix el CD quan un dels pronoms és *això, allò* o una oració.

Complement indirecte (CI)

2.

- Indica qui és el destinatari de l'acció que expressa el verb, o qui en rep la conseqüència.
- Sempre va precedir de les preposicions **a** o **per a**.

	1p	2p	3p	Reflexiu o recíproc
Singular	<i>em</i>	<i>et</i>	<i>li (hi)</i>	<i>es</i>
Plural	<i>ens</i>	<i>us</i>	<i>els (hi)</i>	<i>es</i>

- El CI en 3a p. s'expressa **li/els** independentment de si és masc. o fem.
- El pronom **hi** s'utilitza en lloc de **li** quan es combina amb **el, la, els** i **les**.

Complement de règim verbal (CRV)

3.

- Pronoms en i hi
 - S'ha adonat de tot → Se n'ha adonat.
 - Elles es neguen a fer-ho → Elles s'hi neguen; Vaig pensar en tu → Vaig pensar-hi.

Complement Circumstancial (CC)

4.

- Pronoms en i hi.
 - Venen del Montseny → *En venen.*
 - Venen amb la seva àvia/a poc a poc (...) → *Hi venen.*

Complement atributiu (Atr.) 5.

- El propi dels verbs copulatius (*ser, estar, semblar*).
- Concorda en gènere i nombre amb el subjecte i pot tenir diverses formes (SN, Sprep, adjectiu, etc.).

El, la, els, les Complements atributius determinats per un article, un possessiu o un demostratiu	Sembla el teu pare . → Sí que l'és.
Ho Complements atributius indeterminats	Està prim → Ho està
En Complements atributius indeterminats amb matís d'intensitat	Que n'és, d'alt , aquest noi!

Complement predicatiu (C. Pred.)

6.

- Completa el **subjecte** o el **complement directe**, i al mateix temps, completa el **verb**.
- Es pot substituir per **hi**, però també per **en** amb els verbs *dir-se* i *fer-se*.
 - En Joan ha arribat **esgotat**. → **Hi** ha arribat.
 - Es diu **Joana**. → La meva germana també **se'n** diu.

funció	pronoms	descripció	exemple
complement directe	em, ens, et, us	pronoms de la 1a i 2a persona	<i>Em mira malament.</i>
	es	valor reflexiu o recíproc	<i>Es renta.</i>
	el, la, els, les	SN determinats	<i>Repassa bé els accents! → Repass'ls bé.</i>
	en	SN indeterminats	<i>No van tenir pa. → No en van tenir.</i>
	ho	<i>això, allò</i> i oracions	<i>El president va dir que reduirien la quota. → El president ho va dir.</i>
complement indirecte	em, ens, et, us	pronoms de la 1a i 2a persona	<i>Us vindré a veure.</i>
	es	valor reflexiu o recíproc	<i>Es renta les mans.</i>
	li, els	masculí i femení	<i>Donaré la notícia a la teva amiga. → Li donaré la notícia.</i>
complement preposicional	hi	en lloc de li quan es combina amb el, la, els, les (que fan de CD)	<i>La hi donaré.</i>
	hi	introduït per les preposicions a, en, amb	<i>Vaig pensar en tu. → Vaig pensar-hi.</i>
	en	introduït per la preposició de	<i>Es va adonar de la importància. → Se'n va adonar.</i>
complement circumstancial	en	CC de lloc introduït per la preposició de	<i>Trec l'armilla de l'armari. → En trec l'armilla.</i>
	hi	la resta de complements circumstancials	<i>Camina d'esma. → Hi camina. Menja amb els dits. → Hi menja.</i>
predicat nominal o atribut	el, la, els, les	determinats	<i>L'Antoni és el meu pare. → L'és.</i>
	ho	indeterminats	<i>Està prim. → Ho està.</i>
	en	indeterminats amb matís d'intensitat	<i>Que n'és, d'alt, aquest noi!</i>
complement predicatiu	hi	verbs <i>trobar-se, presentar-se, quedar-se, tornar-se, creure's...</i>	<i>Es torna vermella. → S'hi torna.</i>
	en	verbs <i>dir-se i fer-se</i>	<i>Em faig voluntària. → Me'n faig.</i>